

Dagsorden til møde i Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

**Mødetidspunkt 30-10-2023 18:35
Mødeafholdelse Udvalgsværelse 1**

Indholdsfortegnelse
Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

30-10-2023 18:35

1 [Åben] Supplerende anlægsbevilling til korkgranulat til kunstgræsbaner..... 3

1 [Åben] Supplerende anlægsbevilling til korkgranulat til kunstgræsbaner

Sags ID: EMN-2023-06217

Resumé

Der søges en supplerende anlægsbevilling på 4,3 mio. kr. til af miljøhensyn at bruge korkgranulat i stedet for gummigranulat til hhv. renoveringen og nyanlæg af de to kunstgræsbaner K2-banen i Sportsparken og Jægersborg-banen, samt til en bedre granulatsikring af banerne.

Bevillingen medfører en årlig øget driftsomkostning på 200.000 kr. fra 2024 og frem, som søges indarbejdet i budget 2024.

Baggrund

Der er i budgettet afsat midler til tre nye kunstgræsbaner med gummigranulat ved hhv. Jægersborg Boldklub, Gentofte Sportspark og SIF.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 14. december 2020, pkt. 9, med 18 stemmer (C, A, V, B og F) for og 1 stemme (Ø) imod anlægsbevilling på 7,5 mio. kr. til nyanlæg af en 11-mands kunstgræsbane med lys hos Jægersborg Boldklub.

Kommunalbestyrelsen godkendte enstemmigt den 19. december 2022, pkt. 16, anlægsbevilling på 3,7 mio. kr. til udskiftning af kunstgræsset på 11-mandsbanen K2 i Gentofte Sportspark.

Ansøgning om anlægsbevilling til udskiftning af kunstgræsset på 8-mandsbanen hos SIF i 2024 vil blive forelagt på et senere tidspunkt.

Undervejs i projekteringen har EU taget initiativ til at forbyde handel med gummigranulat af miljøhensyn for at mindske spredning af mikroplast. EU-komiteen "REACH" vedtog i april 2023 med 24 ud af 27 medlemsrepræsentanter at indstille et forslag om at forbyde handel med gummigranulat. Næste skridt er en granskningsperiode, inden forslaget sendes til endelig afstemning i Europa Parlamentet, forventeligt i januar 2024, hvor det forventes at blive vedtaget. Der vil da være en udfasningsperiode på 8 år.

Da EU's hensigt med forbuddet er miljøhensyn, indstiller forvaltningen at anlægge de to baner med korkgranulat i stedet for gummigranulat, da korkgranulat er mere miljøvenligt (se Bilag 1 – Kunstgræs i lyset af EU-forbud samt alternativer). Dette er dyrere i anlæg og drift, hvorfor der søges om en supplerende anlægsbevilling med afledt drift. Når der senere ansøges om bevilling til anlæg af SIF-banen, vil det af samme grund være et større beløb end afsat i budgettet.

Der er tidligere bevilget et separat beløb til miljøforbedrende foranstaltninger til kunstgræsbaner for at mindske spredning af gummigranulat uden for banen. Dette er også vigtigt for korkgranulat, hvorfor disse foranstaltninger fortsat udføres. Erfaringer fra Silkeborg viser, at granulatspredningen reduceres betragteligt. Forvaltningen foreslår at lave de samme tiltag så vidt muligt, bygget på Silkeborgs og DBUs løbende evalueringer af "Silkeborgbanen".

Baseret på omkostninger til miljøforbedrende foranstaltninger ved kunstgræsbanen hos HIK og på samtaler med Silkeborg og DBU, vurderer forvaltningen, at ideelle foranstaltninger til granulatsikring som disse ville koste op til 1,1 mio. mere end allerede bevilget i alt for de to baner. Dette er primært til K2-banen, da Jægersborgbanens bevilling i forvejen indeholder de fleste former for granulatsikring. Som en sidegevinst vil disse foranstaltninger forlænge banens levetid, give en bedre spilleoplevelse og reducere behovet for i fremtiden at indkøbe supplerende granulat til genopfyldning. Det vil også mindske generne for dyr og mennesker jo mindre granulat, der er

uden for banerne. De ekstra foranstaltninger inkluderer mere hegn, højere granulatbänder, boldsluser, spillersluse, granulatzone, dedikerede koste og river (dvs. de forlader ikke baneområdet), blæsere, bænke og støvlebørstestationer.

Der findes kun én 11-mandsbane i Danmark med korkgranulat, i Tingbjerg i København, anlagt i 2018. Sammenligningsgrundlaget for at skønne en pris for korkgranulat er derfor forbundet med usikkerhed og et stort spænd. Forvaltningens skøn er op til 1,0 mio. kr. mere for korkgranulat i forhold til gummigranulat for én almindelig bane. Jægersborgbanens areal er cirka halvanden gange en almindelig bane. I alt regner man derfor med 2,5 mio. kr. til kork. Oveni kommer de nævnte 1,1 mio. kr. til bedre granulatsikring, samt 700.000 kr. i alt til rådgiver og uforudsete udgifter. Dvs. i alt 4,3 mio. kr. for de to baner.

Der søges derfor om en supplerende bevilling på i alt 4,3 mio. kr. fordelt med 2,3 mio. kr. til K2-banen og 2 mio. kr. til Jægersborg-banen.

Drift af en korkbane koster alt andet lige mere end en gummigranulatbane med den standard, de i dag drives med i Gentofte. Det skyldes, at banen skal rives og luftes oftere, for at korken ikke klumper sammen og i værste fald rådner. Dette vurderes at koste 100.000 kr. mere om året pr. bane, i alt 200.000 kr.

Økonomiske konsekvenser

Den ekstra udgift til anlæg forventes i alt at udgøre 4,3 mio. kr. fordelt på 2,3 mio. kr. til K2-banen i Sportsparken og 2 mio. kr. til Jægersborgbanen som foreslås finansieret over likvide aktiver. Behovet for en evt. tillægsbevilling i 2024 tages op i forbindelse med økonomisk rapportering i 2024. Udgifterne til afledt drift indarbejdes derudover som en rammekorrektion til budgetforslaget 2025 for 2025 og frem.

Der forventes en ekstra afledt drift som følge af korkgranulat i stedet for gummigranulat på 200.000 kr. årligt i alt for de to baner.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid og Klima, Miljø og Teknik indstiller

Til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

1. At der jf. "Skema 1 – Kunstgræs K2-banen i GSP" gives en supplerende anlægsbevilling på 2,3 mio. til af miljøhensyn at bruge korkgranulat i stedet for gummigranulat til udskiftningen af kunstgræstæppet på K2-banen i Gentofte Sportspark, samt til bedre granulatsikring finansieret over likvide aktiver.
2. At der jf. "Skema 1 – Kunstgræs Jægersborg Boldklub" gives en supplerende anlægsbevilling på 2 mio. til af miljøhensyn at bruge korkgranulat i stedet for gummigranulat til nyanlæg af kunstgræsbanen ved Jægersborg Boldklub, samt til bedre granulatsikring finansieret over likvide aktiver.
3. At afledt drift på 200.000 kr. indarbejdes i budgetforslag 2025 for 2025 og frem.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Bilag 1 - Kunstgræs i lyset af EU-forbud samt alternativer (5254688 - EMN-2023-06217)
2. Skema 1 - Kunstgræs Jægersborg Boldklub (5220828 - EMN-2023-06217)
3. Skema 1 - Kunstgræs K2-banen i GSP (5220824 - EMN-2023-06217)

Dokument Navn:	Bilag 1 - Kunstgræs i lyset af EU-forbud samt alternativer.docx
Dokument Titel:	Bilag 1 - Kunstgræs i lyset af EU-forbud samt alternativer
Dokument ID:	5254688
Placering:	Emnesager/Supplerende anlægsbevilling til korkgranulat til kunstgræsbaner/Dokumenter
Dagsordens titel	Supplerende anlægsbevilling til korkgranulat til kunstgræsbaner
Dagsordenspunkt nr	1
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	3

Dette dokument blev genereret af getorganized
for SharePoint

Kunstgræsbaner

Indledning

Den følgende tekst beskriver aspekter vedrørende fremtidig etablering og renovering af kunstgræsbaner i Gentofte Kommune.

Baggrund: Forbud mod handel med gummigranulat i 2032

I april vedtog EU-komiteen "REACH" med 24 ud af 27 medlemsrepræsentanter at foreslå et forbud mod handel og distribution af gummigranulat. Forslaget vil nu gennemgå en tre-måneders granskingsperiode, inden det sendes til endelig afstemning i Europa-Parlamentet forventeligt i januar 2024. Forventningen er, at forbuddet bliver vedtaget. Efter vedtagelsen vil der være en udfasningsperiode på 8 år, hvor det ikke længere vil være tilladt at sælge, købe eller distribuere granulat. Det vil dog være lovligt at bruge allerede eksisterende granulat, som er på lager, i yderligere 10 år efter forbuddets ikrafttrædelse.

En typisk kunstgræsbane har en levetid på omkring 10 år ved brug, som set i Gentofte eller, 12-13 år, hvis den plejes i overensstemmelse med anbefalingerne fra DBU og effektive foranstaltninger ift. af granulatspredning uden for banen. Effektive tiltag omfatter bander til granulatfang med en højde på mindst 60 cm, "kvægriste", spillersluser, tryklufblæsere, at plejestyret forbliver inde på banen, genanvendelse af granulat, der fanges i sluserne og andre mindre initiativer. Et godt eksempel på en bane, der følger disse retningslinjer, er den nye kunstgræsbane i Silkeborg (www.silkeborgbanen.dk). Banen overvåges og måles regelmæssigt af uafhængige rådgivere fra Sweco, Teknologisk Institut og DBU. Foreløbige målinger indikerer, at deres granulatspredning kan nedbringes til 1-5 kg om året.¹

Det skal bemærkes, at løsningen fra Silkeborg ikke direkte kan implementeres direkte i Gentofte Kommune. På grund af pladsbegrænsninger, fx kan maskinerne til pleje af banerne ikke parkeres på mange af de nuværende baner i Gentofte. De øvrige løsninger kan alle implementeres. Den primære årsag til granulatflugt er lave bander, hvilket kan forebygges ved opsætning af tilstrækkeligt høje bander. Hvis man vælger at etablere eller renovere kunstgræsbaner med alle tiltag undtagen placering af plejeredskaber, vil anlægsomkostningerne stige med ca. 700.000 pr. bane, og driftsudgifterne vil stige med ca. 100.000 kr. årligt pr. bane med indførelse af alle tiltag.

Alternativer til gummigranulat

Der er flere alternativer til gummigranulat i kunstgræsbaner, herunder naturprodukter som kork, kokos og olivenskaller. Disse har alle de fordele, at man kan få godkendt banen til at spille kampe på alle niveauer, man kan spille hele året og miljøet bliver ikke forurenet med mikroplastic.

De øvrige alternativer, fx hybridgræs og , granulatfrie baner kan enten ikke tåle at blive spillet hel året eller ikke blive godkendt til kampe.

Kork som infill i kunstgræsbaner er en bæredygtig løsning, der er blevet hyppigere anvendt til kunstgræsbaner i Skandinavien, specielt i Sverige og Norge. Dette naturlige materiale bruges som erstatning for mere traditionelle infill-materialer som gummigranulat. Brugen af kork som infill har flere

¹ [230418-Silkeborgbanen-report-from-Danish-Technological-Institute.pdf](#). Side 8. Både spillere, udstyr og områder uden for banen er blevet målt.

fordele, der gør det til en attraktiv mulighed for kunstgræsbaner. Kork er et naturligt og bæredygtigt materiale, der udvindes fra barken af korktræer, og træerne tager ikke skade ved høst. Dette gør kork til et miljøvenligt valg, der reducerer behovet for ikke-fornyelige materialer. Kork har en naturlig evne til at absorbere og frigive vand, hvilket gør det til et godt alternativ til gummigranulat i kunstgræsbaner. Det hjælper med at forhindre oversvømmelser og giver en jævn og stabil overflade i vådt vejr. Kork har en naturlig evne til at regulere temperaturer. Dette betyder, at det ikke bliver lige så varmt som gummigranulat, hvilket gør det mere komfortabelt at spille på i varme vejrforhold. Kork har naturlige støddabsorberende egenskaber, hvilket gør det velegnet til fodbold og andre idrætter, der spilles på udendørs overflader. Det kan mindske risiko for skader og give en mere behagelig spiloplevelse.

En af de afgørende fordele ved kork som infill-materiale er, at man reducerer mængden af mikroplastpartikler, der kan frigives i miljøet fra gummigranulat.

Samlet konklusion.

Af hensyn til miljøet anbefaler Fritid og Gentofte Ejendomme, at man anlægger med kork, der er et velafprøvet alternativ. Kork er et naturprodukt og vil forgå i miljøet, hvis det kommer uden for banen. Det anbefales at følge DBUS plejeanbefalinger, hvilket betyder, at der skal etableres hegn, "kvægriste", skobørstestationer, granulatfang, genbrug af granulat, snedeponi, depotplads mv. Udgifter til etablering af plejeforanstaltninger vil være ca. 700.000 pr. bane, og driftsudgifterne vil stige med 100.000 kr. årligt pr. bane. For at holde granulatet inde på banen, kræves dobbelt så meget pleje som hidtil, da granulatet skal flyttes ind mod midten mindst to gange ugentligt pga. den intensive brug af banerne. Derudover skal granulat der havner i kvægriste, omklædningsrum og uden for bander, indsamles. Miljøstyrelsens seneste rapport viser desværre, at udøveren i praksis ikke deltager i dette arbejde, så ekstra pleje er nødvendig. Ekstra pleje vil også reducere antallet af klagervedrørende banernes kvalitet. Hvis man fortsætter det nuværende niveau af plej bør man overveje, om det er værd at bruge penge anlægsinvesteringer med fokus på miljøet.

Den billigste løsning er fortsat at bygge/renovere ved brug af gummigranulat, men da denne løsning er i modstrid med EU's kommende forbud mod mikroplastic, anbefales denne ikke.

Relateret document 2/3

Dokument Navn: Skema 1 - Kunstgræs
Jægersborg Boldklub.xlsx

Dokument Titel: Skema 1 - Kunstgræs
Jægersborg Boldklub

Dokument ID: 5220828

SKEMA 1

Opgaveområde:

Dato:

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid

05-10-2023

ANLÆGSBEVILING/ANLÆGSREGNSKAB

Projekt navn:

Kunstgræs til Jægersborg Boldklub

Medtag relevante kategorier for projektet:

	PROJEKTFORSLAG	EFTER UDBUD	REGNSKAB
	Specifikation af udgifter	Specifikation af anlægsbevilling	
KATEGORIER:			
OMKOSTNINGER	1.125.000	1.300.000	
UDFØRELSE	5.250.000	6.900.000	
UFORUDSEELIGE UDGIFTER	1.125.000	1.300.000	
I ALT EKSL. MOMS	7.500.000	9.500.000	-

Bevillingsansøgning oktober 2023

2.000.000

Tidligere bevilget

KB 14-12-2020 pkt. 9

7.500.000

Anlægsbevilling i alt

9.500.000

Relateret document 3/3

Dokument Navn: Skema 1 - Kunstgræs K2-banen i GSP.xlsx

Dokument Titel: Skema 1 - Kunstgræs K2-banen i GSP

Dokument ID: 5220824

SKEMA 1

Opgaveområde:

Dato:

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid

05-10-2023

ANLÆGSBEVILING/ANLÆGSREGNSKAB

Projekt navn:

Kunstgræs og miljøforbedrende foranstaltninger på K2-banen i GSP

Medtag relevante kategorier for projektet:

	PROJEKTFORSLAG	EFTER UDBUD	REGNSKAB
	Specifikation af udgifter	Specifikation af anlægsbevilling	
KATEGORIER:			
OMKOSTNINGER	350.000	525.000	
UDFØRELSE	3.000.000	4.450.000	
UFORUDSEELIGE UDGIFTER	350.000	525.000	
I ALT EKSL. MOMS	3.700.000	5.500.000	-

Bevillingsansøgning oktober 2023 2.300.000

Bevillingsansøgning oktober 2023, ØR3 -500.000

Tidligere bevilget

KB 19-12-2022 pkt. 16 3.700.000

Anlægsbevilling i alt 5.500.000